

מסמך מדיניות

אנטישמיות ודה-לגיטימציה בימי קורונה: מורה נבוכים לרשת הפרו-ישראלית

התכל'ס

משבר הקורונה צפוי לשנות את מפת האיומים על העולם היהודי ועל כן הרשת האזרחית הפרו-ישראלית שמגנה על ישראל מפני תופעת הדה-לגיטימציה, נדרשת להערכה מחודשת לגבי טיב האיומים, הכלים והיכולות העומדות לרשותה. אל נוכח חוסר הרלוונטיות שלה למשבר הקורונה, מוצאת עצמה הרשת הפרו-ישראלית במבוכה גדולה במיוחד. נוסף על כך, בשעה שקהילות יהודיות מתמודדות עם המשבר הכלכלי הנלווה ומתמקדות במענה לצרכיהן הבסיסיים ביותר, קיים חשש גדול בנוגע לשרידותם של ארגונים רבים שבאחת איבדו מקורות תמיכה רבים.

ערב משבר הקורונה, צבר קמפיין החרמות מומנטום והגיע למספר הצלחות חסרות תקדים. יתרה מכך, על פניו, ארגונים המקדמים דה-לגיטימציה פחות חשופים לפגיעתו הכלכלית של משבר הקורונה בהשוואה לארגונים פרו-ישראליים, משום שפעילותם נשענת הרבה יותר על פעילים-מתנדבים, ואינה תלויה במשכורות. להערכתנו, שינויים גיאוגרפיים עשויים להעניק לרשת הפרו-ישראלית הזדמנות לעצב את המערכה באופן שיקשה על ארגוני הדה-לגיטימציה להמשיך ולרתום חוגים ליברליים ופרוגרסיביים לעמדות ולפעילות אנטי ישראליות.

מאידך, מגיפת הקורונה מביאה עימה גל נרחב של אנטישמיות 'קלאסית', לרוב מקבוצות ימניות רדיקליות ואסלאמיות והיא כוללת ביטויים בוטים יותר של גזענות ושלל תיאוריות קונספירציה. ואולם, הפוטנציאל של אנטישמיות קלאסית לזכות בתמיכה רחבה ולחדור למרכז השיח הפוליטי והחברתי במערב, הוא נמוך הרבה יותר מזה של הדה-לגיטימציה. זאת ועוד, בעוד שסביב קמפיין הדה-לגיטימציה התקשו לעיתים קהילות יהודיות ליברליות להציג חזית אחידה ונחושה, הרי שמול האנטישמיות הקלאסית אתגר זה פשוט יותר, במיוחד אם תגבר הסולידריות הפנים יהודית בעקבות משבר הקורונה.

אל אי-הוודאות של 'היום שאחרי קורונה', מתווספת גם אי-ודאות גדולה בנוגע להשלכות האפשריות של סיפוח חלקים מהגדה ע"י ישראל. במקרה של סיפוח, שוב תעמוד למבחן יכולתם של הארגונים ברשת הפרו-ישראלית להבחין בין ביקורת לגיטימית על מדיניות ישראל, לבין דה-לגיטימציה. הנטייה של ארגונים רבים להתייחס ל-כמעט כל סוג של ביקורת חיצונית כדה-לגיטימציה, הזיקה למאבק בתופעה ודחפה בשנים האחרונות חוגים ליברלים במערב לאמץ גישה אנטי-ישראלית, עד כדי תמיכה בקמפיין החרמות נגדה (ה- BDS).

המעבר של מרכז הכובד מדה-לגיטימציה לאנטישמיות הקלאסית, ככל שיתרחש, אינו אבחנה אקדמית גרידא. למרות המשותף ביניהן, הרי שמקורותיהן הפוליטיים והחברתיים של תופעות אלה, המאפיינים שלהן ומידת פוטנציאל החדירה שלהן למרכז השיח הפוליטי והחברתי במערב, הם שונים. בהתאמה, גם סל הכלים והיכולות הרלוונטיות הנדרשות שונים גם הם. יתרה מכך, למרות

שהאנטישמיות הקלאסית והדה-לגיטימציה הן 'בנות דודות' בממשלת ישראל כמו גם בגופים פרו-ישראלים נוספים בעולם, הן מטופלות על ידי משרדים שונים. וכך, שינוי מפת האיומים עלול ליצור מתחים מבניים בין גופים שונים בממשלת ישראל או ברשת הפרו-ישראלית, הנובעים מקרבות אגו ומחלוקות מיותרות על סימון טריטוריות לפעילות.

המציאות החדשה יוצרת הזדמנות עבור הרשת לעצב מחדש את כללי המשחק במערכה מול הדה-לגיטימציה. כך למשל, הרשת הפרו-ישראלית יכולה לנצל את שעת הכושר של היווצרותם של סדרי עולם חדשים, כדי להוביל מאמץ אינטלקטואלי שממסגר מחדש את האופן שבו נתפסת ישראל; להתמקד ביצירת לכידות פנים קהילתית בתנאים טובים יותר מאשר ערב המשבר; וליצור 'מאגרי לגיטימציה' חיוביים באמצעות פרויקטים משותפים של תיקון עולם, או בריתות עם קבוצות חברתיות אחרות ולקדם יוזמות חקיקה נגד קמפיין החרמות. בנוסף לכך, על ארגוני הרשת לנצל את תקופת המשבר למיקצוע ולבניית יכולות מקוונות.

משבר הקורונה הוא הזדמנות יוצאת דופן לבחון את החוסן הקהילתי של קהילות יהודיות בשעת משבר. חיזוק החוסן הקהילתי לא רק יסייע לקהילות להתמודד עם האתגרים הנוכחיים, אלא גם יכין אותן לתרחיש בסבירות גבוהה של מלחמה גדולה בשנים הקרובות בה ישראל תהיה מעורבת, במיוחד לנוכח פוטנציאל ההתלקחות בין ישראל לבין איראן ושלוחותיה באזור.

מסמך זה נועד להוות בסיס לדיון וללמידה משותפת עם מנהיגים ברשת הפרו-ישראלית בארץ ובעולם. ראות מתכוונת לקיים סדרה של מפגשים וירטואלים עם מנהיגים ברשת הפרו-ישראלית כחלק מ'סמינר 2.0' שמובילה קבוצת ראות - בהשראת [הסמינר המפורסם](#) של בן גוריון שבו גובשה תפיסת הביטחון הישראלית - אשר נועד לעודד את הלמידה הקולקטיבית וההסתגלות הגדולה (the Grand Pivot) של מדינת ישראל והעם היהודי לעידן החדש שיוצרת הקורונה.

תוכן עניינים

3	מבוא
3	שינוי במפת האיומים
3	קיצוץ 'הזנב הארוך' של הדה-לגיטימציה
4	קאמבק לאנטישמיות המסורתית
5	חיזוק הסולידריות היהודית?
5	דינמיקה שברירית במזרח התיכון
5	הזירה הפלסטינית: רגיעה יחסית ושברירית, עם שאלת סיפוח גדולה
6	לקראת מלחמת העולם 'הראשונה' עם איראן?
6	כיווני חשיבה ופעולה: ההסתגלות הגדולה של הרשת הפרו-ישראלית

מבוא

1. **הדה-לגיטימציה לישראל במערב מוזנת ע"י מספר קטן יחסית של ארגונים אנטי-ציוניים; חוגים פרוגרסיביים הם ה'זנב הארוך' של הדה-לגיטימציה - הצלחתם היחסית של ארגונים מהשמאל הרדיקלי והאסלאם הפונדמנטליסטי לקדם את משנתם האנטי-ציונית, נובעים מהסתרה של סדר היום ויעדיהם האמיתיים, מניכוס מוצלח של שיח של זכויות אדם ומהובלת קמפיין מיתוג שלילי של ישראל. בצל הקיפאון המדיני הצליחו כוחות אלה להשפיע על 'רוח התקופה' בקרב חוגים פרוגרסיביים מסוימים, להפוך אותה לעוינת לישראל ואף לרתום חלקים הולכים וגדלים מהם מבלי משים ל'אקטים של דה-לגיטימציה' (דוגמת קמפיין החרמות, ה-BDS).**
2. **קמפיין החרמות פורח בעידן של גלובליזציה ללא גבולות - המגמה של אימוץ סדר יום וערכים אוניברסליים בעידן הגלובליזציה, שיחקו לידיהם של מקדמי סדר היום האנטי-ישראלי וקמפיין החרמות. בארה"ב, כדוגמה, מאז מהומות פרגוסון (2014), ארגונים עם סדר יום אנטי-ישראלי הפכו להיות חלק אינטגרלי מ'קואליציית המיעוטים' (intersectionality) ומאז, גוברת בארה"ב התמיכה בתנועת החרמות, במיוחד בקרב הקהילות האפרו-אמריקאית והלהט"בית.**
3. **הרשת הפרו-ישראלית הגיעה להישגים רבים, אף כי לא 'להכרעה'. במסמך מכון ראות מ-2010 ציטטנו מוסכמה הלוקחה ממדע הרשתות והיא "ברשת נלחמים ברשת" ("It takes a network to fight a network"). יכולת ההיערכות של ארגונים פרו-ישראליים כרשת גלובלית השתפרה מאוד ואפשרה לה לצבור הישגים רבים, אולם גם גופים המקדמים דה-לגיטימציה לישראל יכולים להתפאר בהישגים לא מבוטלים. ניתן לומר ששני הצדדים שיפרו את יכולותיהם והסתגלו לאתגרים שהצד שכנגד העמיד בפניהם, במעין מלחמת התשה.**

שינוי במפת האיומים**קיצוץ 'הזנב הארוך' של הדה-לגיטימציה**

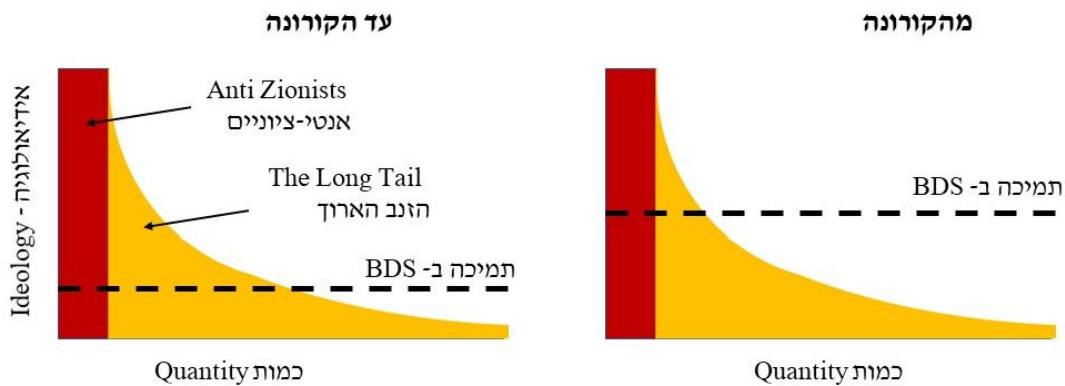
4. **ערב משבר הקורונה, צבר קמפיין החרמות מומנטום והגיע למספר הצלחות חסרות תקדים (אשר לא יצוטטו במסמך זה כדי לא להעניק לקמפיין חשיפת חינוס). יתרה מכך, ארגונים המקדמים דה-לגיטימציה לישראל צפויים להיפגע פחות מארגונים פרו-ישראליים משום שפעילותם נשענת הרבה יותר על פעילים-מתנדבים ולכן הם תלויים פחות במשכורות ובבירוקרטיה.**
5. **ואולם, אנו מעריכים שהדינמיקה עליה 'רכבו' ארגונים אנטי-ציוניים תשתנה ותעניק לישראל ולרשת הפרו-ישראלית הזדמנות לעצב את המערכה, באופן שישפר את יכולת ההגנה וההתקפה מול קמפיין הדה-לגיטימציה בזמן שגרת משבר הקורונה:**
  - ❖ **היעדר קשב לקמפיין נגד ישראל במציאות המתהווה: אם עץ נפל ביער ואף אחד לא שמע, האם הוא השמיע צליל? - משבר הקורונה הסיט את תשומת הלב התקשורתית מהישגים שצברה תנועת החרמות לאחרונה. במסמכים קודמים (ראו כאן), הראתה קבוצת ראות שההיגיון של קמפיין החרמות הוא מיתוג שלילי של ישראל ולכן תכליתו הטקטית של החרם היא חשיפה תקשורתית. לפיכך, לדידם של מחוללי החרם, עדיף קמפיין חרמות שנכשל אך זוכה לחשיפה תקשורתית, מאשר קמפיין שמצליח ולא זוכה לחשיפה כזו.**
  - ❖ **גישת הריחוק החברתי לא מאפשרת את פעילות השטח - הזירות המרכזיות של הקמפיינים האנטי-ישראליים, לדוגמה בקמפוסים ובאיגודי העובדים, מושבתות בזמן משבר הקורונה. המעבר לפעילות מוגברת ברשתות החברתיות, כולל אפילו גרסה מקוונת של 'שבוע האפרטהייד הישראלי' המתקיים בקמפוסים ברחבי העולם בימי שגרה, לא מצליח לייצר בשלב זה את ההשפעה ואת ההד התקשורתית שעליו נשענים מארגני הקמפיינים האנטי-ישראליים.**
6. **שינויים גיאוגרפיים עשויים להקשות על קמפיין הדה-לגיטימציה גם בטווח הארוך יותר -**
  - ❖ **תהליכי הגלובליזציה במתכונתם הנוכחית עומדים לעבור שינוי - עדיין מוקדם להעריך בצורה מקיפה ומדויקת את השפעות משבר הקורונה, אולם סביר להניח כי הגלובליזציה במתכונתה**

הנוכחית - כזו שמקדמת נורמות אוניברסליות והשקפות עולם אינדיווידואליסטיות - צפויה להיות מאתגרת יותר ויותר על ידי גישות שמקדמות את ההתמקדות באתגרים קהילתיים ולאומיים פנימיים. היכולת של הגרעין הרדיקלי האנטי-ציוני לרתום חוגים ליברליים ל'אקטים של דה-לגיטימציה' על בסיס סולידריות גלובלית, עשויה בסבירות רבה להיפגע.

קמפיין החרמות הוא תופעה שנולדה ופעילה בעיקר באירופה וכזוה, נמצא ב-'קבוצת סיכון' - כשברקע עוד לא שככה השפעת היציאה הבריטית מהאיחוד האירופי, שילוב של אוכלוסייה מבוגרת וגבולות פתוחים הופך את אירופה לפגיעה במיוחד למגיפת הקורונה. כך עשויים לאבד מחוללי הקמפינים האנטי-ציוניים את הקשב של גופים וארגונים המרכיבים את 'הזנב הארוך' של פעולותיהם. בנוסף, עם ירידתה של אירופה עשויה לרדת גם ההשפעה הגלובלית של קמפיין הדה-לגיטימציה באירופה.

איבוד עניין בעולם: אמריקה תחילה - גם בחוגים דמוקרטיים וגם בחוגים רפובליקנים בארה"ב קוראים תיגר על תפקידה של המדינה כ-'שוטר העולמי' וקוראים להתמקד יותר באתגריה הפנימיים. הפגיעה הקשה של משבר הקורונה בכלכלת ארה"ב וירידת מחירי הנפט, עשויה לערער את יציבות המערכת הפיננסית בארה"ב ולחזק מגמה זו.

גרף: פוטנציאל קיצוץ הזנב הארוך של קמפיין החרמות

* הגרף השמאלי מתאר את המציאות היום, בה רוב התומכים בקמפיין החרמות אינם בהכרח מונעים מאידיאולוגיה אנטי-ציוני, אף כי הגרעין הקשה ומי שמחולל את התנועה עם גופים עם סדר יום אנטי-ציוני מוחלט. בגרף הימני: התנהלות חכמה של הרשת הפרו-ישראלית בעקבות הקורונה עשויה ליצור חיץ בין אידיאולוגים אנטי-ציוניים לחוגים ליברלים ופרוגרסיבים המרכיבים את הזנב הארוך.

קאמבק לאנטישמיות המסורתית

7. בדומה למגיפות גדולות בעבר, גם הקורונה מבשרת על גל נרחב של אנטישמיות והסתה, על בסיס תיאוריות קונספירציה הקושרות את היהודים בהפצת הווירוס, או ביצירת רווחים כתוצאה ממנו. קבוצות ימין רדיקלי וקבוצות מהגרים מוסלמים מקדמים אנטישמיות קלאסית בוטה יותר וישירה יותר מאשר אנטישמיות מן השמאל המתבטאת באנטי-ציונות. על פי הליגה נגד השמצה, הדימויים הנפוצים של אנטישמיות זו נשענים על עלילות דם והכחשת שואה ועל הטענות שליחודים יש יותר מדי כסף, שהם אינם נאמנים למדינות 'המארחות' שלהם, שהם תאבי בצע, ושהם אחראים לחטא הקדמון של הריגת ישו. אנטי-ציונות נחשבת כאנטישמיות כשהיא ביטוי כשהיא מתאפיינת בשנאה והסתה נגד מדינת ישראל.

8. האנטישמיות הקלאסית פורחת גם בגרסתה המקוונת - בעוד שקמפיין הדה-לגיטימציה פורח בשטח ומתקשה להגיע לאותה השפעה בצורה מקוונת, אנטישמיות קלאסית פורחת גם בזמן של בידוד חברתי. כמות ביטויי השנאה ברשת כלפי יהודים עלתה באופן דרמטי בזמן משבר הקורונה, כולל מופעים של פריצות לשיחות זום, כפי הנראה על ידי גורמים אנטישמיים.

9. **החרדים במוקד** - לאור שיעור ההדבקה הגבוה בקרב האוכלוסייה החרדית, חווה קהילה זו גל של שנאה ואנטישמיות חיצונית (ובד בבד מתמודדת גם עם מסע שנאה פנימי). אופייה המסוגר והמנותק של הקהילה החרדית מלבה את השיח נגדה והיא מקושרת באופן כמעט טבעי לאנטישמיות מסורתית, המסתמכת על מאפיינים סטריאוטיפיים יהודיים מובהקים.
10. **הסינופוביה עלולה להיות רולטה רוסית עבור היהודים** - על רקע הגל החדש של האנטישמיות בימי משבר הקורונה, מתנהל מסע שנאה דומיננטי יותר במערב כלפי אוכלוסייה שמוצאה ממזרח אסיה ובמיוחד מסין. כך למשל, באירופה החלו לשרוף אנטנות של רשת ה-G5 הסולרית החדשה שנוצרו בסין, בשל אמונה שאנטנות אלה הן בעצם המקור לנגיף הקורונה. ההתמקדות בסינופוביה עלולה אמנם להסית את תשומת הלב מהיהודים, אך מנגד עלולה הסינופוביה להפוך לשנאת זרים כללית.

חיזוק הסולידריות היהודית?

11. **ערב משבר הקורונה, הסולידריות והקונצנזוס היהודיים נשחקו אפילו סביב המלחמה בדה-לגיטימציה** – קמפיינים אנטי-ציוניים לא זכו להתנגדות נחושה מקיר לקיר של כלל הקהילה היהודית בשנים האחרונות ויש אף רבים שמתכחשים לעצם קיומו של קמפיין דה-לגיטימציה. גם יהודים רבים אשר לא מרגישים בנוח עם קמפיין החרמות, בוחרים שלא לצאת נגדו פומבית בגלל יחסם האמביוולנטי לישראל ורוח התקופה אשר הפכה את ישראל לסוגיה 'לא ליברלית'. ולכן, **דה-לגיטימציה חותרת תחת הלכידות של הקהילה היהודית ופוגעת בכוחה ובחיוניות שלה.**
12. **ביום שאחרי משבר הקורונה, ניתן לצפות שהסולידריות הפנים-יהודית תגדל.** אפשר שהקהילה היהודית תדע להכיל בצורה טובה יותר נושאים שפילגו אותה עד כה ולגלות סולידריות גדולה יותר גם עם מדינת ישראל. התפתחות כזאת תאפשר פעילות אפקטיבית יותר של הרשת הפרו-ישראלית נגד הדה-לגיטימציה, ממקום של קונצנזוס גדול יותר.

דינמיקה שברירת במזרח התיכון

13. **לאירועים במזרח התיכון השפעה ברורה על קמפיין הדה-לגיטימציה ועל השיח הבין-לאומי על ישראל.** הזירה המזרח תיכונית מאופיינת בחוסר יציבות כרוני והתפרצויות עיתיות של חילופי מהלומות צבאיות בין ישראל לבין גורמים עוינים באזור. מאז מלחמת לבנון השנייה, כל התנגשות צבאית רחבה של ישראל מלווה בהתעצמות משמעותית של קמפיין הדה-לגיטימציה. משבר הקורונה עשוי להסיט את הקשב של הקהילה הבין-לאומית מהנעשה במזרח התיכון, אולם התלקחות רחבת היקף עלולה לעורר את הדה-לגיטימציה.

הזירה הפלסטינית: רגיעה יחסית ושברירית, עם שאלת סיפוח גדולה

14. **בין רגיעה לתיאוריות קונספירציה** - התיאום מחויב המציאות בין הרשות הפלסטינית לבין ישראל בעצירת המגיפה מרגיע את השטח באופן יחסי. אולם במקביל, מאשימים גורמים בכירים ברשות הפלסטינית ואפילו ראש הממשלה הפלסטיני את ישראל בהפצת נגיף הקורונה במכוון. עד כה, תיאוריות הקונספירציה הללו לא הבעירו את השטח ולא עוררו הד בינלאומי רחב, אולם התפרצות רחבה בעזה או בגדה עלולה לשנות זאת.
15. **גם בחמאס, מחד מדברים על עסקת חילופי שבויים ומאידיך מכשירים את הקרקע להאשים את ישראל במקרה של התפרצות המונית של נגיף הקורונה בעזה.** אף כי ישראל העבירה לרצועה מאות בדיקות לזיהוי הנגיף, בחמאס מאשימים את ישראל שאין היא מאפשרת להתמודד עם נגיף הקורונה.
16. **סיפוח חלקים בגדה עלולה להצית מחדש גל של דה-לגיטימציה** - אפשרות הסיפוח של חלקים מהגדה המערבית עלולה להבעיר את השטח הפלסטיני ולעורר מחדש את קמפיין החרמות. **במצב כזה הרשת הפרו-ישראלית תעמוד שוב למבחן בו נכשלה מספר פעמים בעבר: הבחנה בין ביקורת לגיטימית על המהלך, לבין פעולות לקעקע את הלגיטימציה של מדינת ישראל.** הגדרה מצמצמת למהות הדה-לגיטימציה הינה הכרחית, הן על מנת להגיב ביעילות לאתגר והן על מנת להצליח להתמודד עמו. הגדרה צרה מאפשרת להתמקד באויבים האמיתיים של העם היהודי ומדינת ישראל ולא במגוון הרחב של מבקרי המדיניות הישראלית. באותו אופן, הגדרה רחבה של מהות התופעה פוגעת בסיכויי הצלחת המאבק בה,

משום שהיא גורמת לחילוקי דעות פנימיים בקרב הרשת הפרו-ישראלית ו'מגדילה' ללא צורך את מחנה היריב.

לקראת מלחמת העולם 'הראשונה' עם איראן?

17. **אף כי נדמה היה שבתחילת המשבר הורידה ההתמודדות עם נגיף הקורונה את מפלס המתח בין איראן לישראל, הרי שהפוטנציאל להתלקחות עדיין קיים - איראן ממשיכה לבנות את היכולות האסטרטגיות שלה בתחום הגרעין ולתמוך במליציות הפרו-איראניות ברחבי המזרח התיכון. בתקופה האחרונה נדמה שהתגברה הפעילות הישראלית נגד ההתבססות האיראנית בסוריה ונוצרו גם מוקדי חיכוך עם חזבאללה.**
18. **למלחמה הבאה עם איראן ושלוחותיה יהיה מימד גלובלי והרשת הפרו-ישראלית תשחק בה תפקיד מרכזי:**

✦ **מאפייני המלחמה הבאה יהוו קרקע פורייה להתרחבות ולהעמקת קמפיין הדה-לגיטימציה - המלחמה הבאה עם איראן ושלוחותיה אולי נדחתה, אבל הנחת העבודה של הרשת הפרו-ישראלית צריכה להיות שהיא בוא תבוא. המלחמה הבאה עלולה להיות ארוכה מאוד, מלווה בירי של אלפי טילים על העורף הישראלי, שיעשו מתוך ריכוזי אוכלוסין צפופים ויביאו לפגיעה באוכלוסיות אזרחיות רבות בשני הצדדים.**

✦ **רשת נגד רשת, פזורה נגד פזורה - הראייה הגיאו-אסטרטגית של איראן היא גלובלית, הרואה בשגרירויות ישראל וקהילות יהודיות ברחבי העולם 'מוצבים' של ישראל. במסגרת זו, מלחמה אפשרית עם איראן עלולה להשליך באופן חסר תקדים על קהילות יהודיות ברחבי העולם. יתרה מכך, איראן משתמשת בתפוצות איראניות ושיעיות במקומות שונים בעולם כדי לקדם את האינטרסים שלה. אף כי ברור שהאיום המידי המרכזי שנשקף לישראל הוא ביטחוני ופיזי, במהלך המלחמה הבאה צפויה מוביליזציה גם של הרשת הפרו-איראנית מחוץ למזרח התיכון גם במימדים דיפלומטיים, כלכליים ומדיניים.**

כיווני חשיבה ופעולה: ההסתגלות הגדולה של הרשת הפרו-ישראלית

19. **הרשת עולה לרשת: פיתוח יכולות מקוונות - תקופת הבידוד החברתי הביאה למעבר של המאבק בדה-לגיטימציה לרשתות החברתיות. אחת הדוגמאות הבולטות לפיתוח יכולת מהירה כזו היא קמפיין #FightingHateFromHome של הליגה נגד השמצה. גם גופים אנטי-ציוניים משדרגים בזמן המשבר את רמת האוריינות הדיגיטלית שלהם והחומרים שעולים לרשת יישארו שם גם בתום המשבר.**

20. **ניצול תקופת המשבר לשינוי כללי המשחק, לבניית יכולות ולהנחת היסודות לחידוש המערכה - על הרשת הפרו-ישראלית לזהות את שעת הכושר בחולשתה של תנועת החרמות ולהגביר את פעילותה באופן מקסימלי כדי להשיג נקודות יתרון למאבק בהמשך ובכך לעצב את המציאות. למשל:**

✦ **ככל שימצאו המשאבים, על ארגוני הרשת הפרו-ישראלית לנצל את תקופת המשבר למיקצוע יכולת ההתנגדות ואופני הפעילות, כגון יצירת סטנדרטיזציה, בניית כלים, עידוד התמחות, פיתוח ידע ורתימת טכנולוגיה.**

✦ **יצירת 'מאגרי לגיטימציה חיובית', דרך פרויקטים משותפים של תיקון עולם - הצורך בסיוע הומניטרי בכל העולם גדל עשרת מונים בעקבות משבר הקורונה והתשתית הגלובלית שיצרו ארגונים יהודים לשם תיקון עולם עשויה למצב את העולם היהודי בחזית תהליך השיקום העולמי ההומניטרי.**

✦ **כניסה אפשרית לתקופה חדשה בהיסטוריה האנושית ושינוי סדרי עולם בחברה, בכלכלה ובפוליטיקה, יוצרת שעת כושר למסגור מחדש של השיח על ישראל:**

✦ **מאמץ אינטלקטואלי - משבר הקורונה יוצר הזדמנות למסגר מחדש את האופן בו נתפסת ישראל בקרב אינטלקטואלים רבים במערב. נדמה שהשדה האינטלקטואלי אינו מוערך דיו בקרב ארגוני הרשת הפרו-ישראלית, אולם הוא הפך לשדה פעילות חשוב עבור גופים אנטי-**

ציוניים. כך למשל, המושג intersectionality שנוצר באקדמיה בהקשר של המאבק הפמיניסטי לשיוויון מגדרי, הפך בארה"ב מאבחנה אינטלקטואלית גרידא לרעיון מארגן שמתורגם לשיתופי פעולה, לתמיכה ולסולידריות בין קבוצות מוחלשות ומיעוטים בארה"ב, ובשנים האחרונות פלטפורמה לקידום קמפיינים אנטי-ציוניים.

שפה חדשה יוצרת מציאות - נדרש ריענון של 'מילון המושגים היהודי' הנוגע למפת האיומים של הקהילות, באופן שיסייע לרשת הפרו-ישראלית להתנהל בצורה רלוונטית יותר ויביא לידי ביטוי גם מציאות רצויה וחזון. כך למשל, ייתכן שצריך להשתמש במושג 'רשת סולידריות יהודית' במקום המושג 'רשת פרו-ישראלית' כדי להימנע מהשיח העוסק ב-'מיהו פרו-ישראלי' ולהתמקד במהות.

21. **חיזוק מערך ארגוני קשרי קהילה (community relations), אשר תכליתם היא יצירת קשרים עם אוכלוסיות אחרות (relationship-based approach) וחיזוק הלכידות הקהילתית.** קהילות יהודיות עומדות למעשה בפני אתגר כפול שהוא פנימי וחיצוני כאחד. פרט לצורך הברור ליצור קשרים ובריתות עם קבוצות אחרות, נדמה שכעת עשויים להבשיל התנאים שיתנו דחיפה לתכניות הרבות של ארגונים אלה, להשגת לכידות קהילתית.

22. **להתכונן למערכה הבאה** -

הסתגלות מבנית לעלייה של אנטישמיות קלאסית - חלק ניכר מהארגונים המרכיבים את הרשת הפרו-ישראלית בנויים על מנת להילחם בדה-לגיטימציה. הסבתם כך שיתנו מענה גם לאנטישמיות הקלאסית העולה מחייבת מהלך של הסתגלות ופיתוח סל כלים ויכולות רלוונטיים. יתרה מכך, על אף כי אנטישמיות קלאסית ודה-לגיטימציה הן 'בנות דודות' בממשלת ישראל, כמו גם בגופים פרו-ישראליים נוספים בעולם, הרי שהן מטופלות על ידי משרדים שונים. על מנת שהצורך לתת דגש גדול יותר על המלחמה באנטישמיות הקלאסית לא ייצור מתחים מבניים מיותרים, חובה להימנע ממלחמות אגו ו-'תפיסת טריטוריות'.

מוכנות למלחמה גדולה מול איראן ושלוחותיה - יש להכין את הרשת הפרו-ישראלית ולבנות את החוסן שלה לקראת מלחמה אפשרית עם איראן בשנים הקרובות. החוסן של הרשת הפרו-ישראלית מוגדר על פי יכולתה לצלוח משברים, להניע משאבים ובני ברית לטובת הייעוד שלה להגן על הלגיטימציה של ישראל, תוך שמירה על ההזדהות הבסיסית עימה, שמירה על אמון בסיסי בממסד היהודי ובממשלת ישראל וגילויי סולידריות כלל-יהודית.

סוף.